

LIETUVOS SKAUTŲ SĄJUNGA

PATVIRTINTA

Lietuvos skautų sąjungos tarybos
2024 m. birželio 26 d. nutarimu XII-62

LIETUVOS SKAUTŲ SĄJUNGOS SKAUTŲ PATYRIMO LAIPSNIŲ PROGRAMA

I. BENDROJI DALIS

- 1.1. Trečio, antro ir pirmo patyrimo laipsnių egzaminų klausimai skirti patikrinti kiekvieno Lietuvos skautų sąjungos skauto žinias ir įgūdžius.
- 1.2. Patyrimo laipsnių egzaminus gali priimti draugininkas (-ė) arba jo įgaliotas asmuo.
- 1.3. Jei yra pagrindas manyti, jog egzaminuotojui trūksta kompetencijos priimti atsiskaitymą vienu ar kitu klausimu, šis privalo egzaminuojamąjį vertinti su reikiamos srities specialisto pagalba.
- 1.4. Davęs skauto įžodį skautas gali atsiskaitinėti bet kurį klausimą iš trečio, antro ir pirmo patyrimo laipsnių, tačiau aukštesnis patyrimo laipsnis negali būti suteikiamas neturint žemesnio patyrimo laipsnio.
- 1.5. Patyrimo laipsnių ženklų nešiojimo tvarka nustatoma Lietuvos skautų sąjungos uniformos nuostatais.

II. KANDIDATO Į SKAUTUS (-ES) PROGRAMA

- 2.1. Paaiškina, kas yra skautas. Moka paaiškinti skautų veiklą. Pasako, kodėl nori būti skautu.
- 2.2. Moka atmintinai ir paaiškina skautų įstatus.
- 2.3. Trumpai papasakoja apie R. Baden-Powell'į ir Petrą Jurgelevičių bei jų nuopelnus.
- 2.4. Atmintinai moka skauto įžodį. Moka paaiškinti jo reikšmę, suvokia jo įsipareigojimus.
- 2.5. Žino skauto šūkį ir saliotavimą Didžiuoju ir Mažuoju saliotais. Trumpai paaiškina skauto pareigas „Dievui, Tėvynei ir Artimui“.
- 2.6. Paaiškina, ką reiškia pošūkis „Budėk“ skauto gyvenime. Duoda keletą pavyzdžių, kaip skautas gali save lavinti, kad budėtų.
- 2.7. Žino skautų vienetų sistemą.

- 2.8. Paaškina skautų uniformos ženklus ir jų reikšmę. Moka nupiešti skautišką lelijelę ir rūtėlę, paaškina jų reikšmę.
- 2.9. Tiksliai moka Lietuvos himną. Paaškina Trispalvės spalvas, Vasario 16-osios ir Kovo 11-osios reikšmę Lietuvos valstybei.
- 2.10. Bent vieną parą praleidžia su skautais atvirame ore.

III. III SKAUTŲ (-ČIŲ) PATYRIMO LAIPSNIO PROGRAMA

- 3.1. Paaškina, kaip stengiasi vykdyti įžodžio pažadus.
- 3.2. Moka įkurti laužą įvairiomis oro sąlygomis.
- 3.3. Pasako skilties šūkį, nupiešia jos simbolį. Parodo, kaip naudojama skilties gairėlė rikiuotėje.
- 3.4. Žino pagrindines rikiuotės komandas, parodo jų vykdymą.
- 3.5. Moka glaustai, aiškiai ir greitai perduoti informaciją telefonu apie nelaimingą atsitikimą pagalbos tarnyboms. Žino pagalbos tarnybų telefono numerius. Greitai suformuluoja ir pateikia informaciją pagal bent dvi vadovo duotas situacijas.
- 3.6. Žino saugaus judėjimo keliu pėsčiomis taisykles šviesiu ir tamsiu paros metu.
- 3.7. Žino dažniausiai pasitaikančias gaisrų priežastis ir būdus, kaip jų išvengti. Žino, kaip elgtis įvykus gaisrui masinių renginių metu.
- 3.8. Moka bent penkias programai prie laužo tinkamas dainas, iš kurių bent trys – liaudies dainos. Žino, kuo liaudies dainos skiriasi nuo kitų dainų. Gali papasakoti bent vieną lietuvišką istorinį nutikimą, legendą, pasaką, sakmę arba padavimą.
- 3.9. Papasakoja apie Šv. Kazimierą.
- 3.10. Papasakoja apie Šv. Jurgį. Žino, kodėl jis pasirinktas skautų globėju.
- 3.11. Paruošia ir patogiai supakuoja į kuprinę žygiui su viena nakvyne reikalingus daiktus (klausimo atsiskaitymo metu esančiomis oro sąlygomis). Paaškina daiktų paskirtį ir pagrindžia būtinumą.
- 3.12. Paaškina sveiko gyvenimo taisykles. Moka teisingai pasirinkti aprangą ir avalynę skirtingoms aplinkybėms ir skirtingai veiklai.
- 3.13. Moka saugiai ir efektyviai naudotis stovyklose naudojamais mechaniniais įrankiais (peiliu, kirviu, pjūkle, kastuvu ir kt.).
- 3.14. Moka surišti tikrąjį ir piemenų mazgus, rąsto, gelbėjimosi, žvejų, markės, audėjų ir bent vieną slankiojančią kilpą. Moka naudotis palapinės virvūčių ilgio reguliatoriumi. Geba paaškinėti kiekvieno mazgo paskirtį.

IV. II SKAUTŲ (-ČIŲ) PATYRIMO LAIPSNIO PROGRAMA

- 4.1. Nupiešia Lietuvos žemėlapi, pažymi pagrindinius miestus (10 apskrities centrų), upes (Nemunas, Neris), aukščiausią Lietuvos tašką (Aukštojas), didžiausią plotu ir giliausią ežerus (Drūkšiai ir Tauragnas), kaimyninių šalių ribas Lietuvos teritorijos atžvilgiu. Žino Lietuvos kaimynines valstybes ir jų sostines.
- 4.2. Nupiešia giminės kilmės medį, žino bent tris vyresniasias kartas (tėvai, seneliai ir proseneliai).

- 4.3. Paaiškina „Kimo“ žaidimo reikšmę, pademonstruoja sugebėjimus žaidžiant (30 s. stebėjimo – 18 daiktų iš 24).
- 4.4. Žygiuose ir stovyklose yra nakvojęs bent penkiolika kartų.
- 4.5. Moka sutvarkyti mažas / dideles, švarias / užterštas, su / be svetimkūnio žaizdas, amputacijas. Paaiškina pūslių priežiūrą. Žino įvairius tvarstymo būdus: žiedinį, spaudžiamąjį, sąnario, su perlenkimais, skarelėmis.
- 4.6. Paaiškina žemėlapiu naudojimą: spalvas, sutartinius ženklus, mastelį.
- 4.7. Paaiškina kompasu naudojimą, moka nusistatyti azimutą ir pagal jį eiti.
- 4.8. Be kompasu gali surasti pasaulio kryptis šviesiu ir tamsiu paros metu.
- 4.9. Žino savo žingsnių poros ilgį, paaiškina, kaip jis apskaičiuojamas ir kam naudojamas.
- 4.10. Pažįsta bent šešias medžių rūšis (ąžuolas, beržas, eglė, pušis, alksnis, riešutmedis) ir jų savybes (tinkamumas pakurai, deginimui, pionerijai, kitos savybės).
- 4.11. Moka taisyklingai praveisti mankštą stovykloje.
- 4.12. Bendrais bruožais paaiškina Lietuvos skautų istoriją 1918-1940 m., 1940-1989 m., nuo 1989 m. iki šių dienų.

V. I SKAUTŲ (-ČIŲ) PATYRIMO LAIPSNIO PROGRAMA

- 5.1. Paaiškina ir pakomentuoja Lietuvos istoriją: bendrais bruožais – nuo pirmųjų gyventojų iki 1795 metų. Gerai suvokia 1795 - 1991 m. Lietuvos istorijos raidą.
- 5.2. Moka pirmosios medicinos pagalbos (PMP) principus: kvėpavimo takai, kvėpavimas, širdies veikla ir kraujotaka. Moka atlikti pirminį gaivinimą (30:2). Paaiškina, kas yra automatinis išorinis defibriliatorius (AID), paaiškina, kaip jis žymimas, kur randamas ir kaip naudojamas.
- 5.3. Moka saugiai elgtis prie vandens / ant ledo. Žino kaip suteikti pagalbą skęstančiajam / įlūžusiam žmogui. Žino, kaip elgtis įlūžus pačiam.
- 5.4. Ne ilgiau, kaip per 2 val. 30 min. atlieka 15 km žygį keliais ir paviešina apie tai organizacijai naudingą būdu.
- 5.5. Praveda bent vieną laužą stovykloje ar kitame skautiškame renginyje.
- 5.6. Yra įsisavinęs bent vieną skautišką specialybę (išskyrus stovyklautoją).
- 5.7. Žino ir papasakoja pagrindinius savigynos principus. Pakomentuoja bent dvi vadovo duotas situacijas.
- 5.8. Praveda užsiėmimą, pristatymą, paskaitą ar kitą viešą renginį pasirinkta tema jaunesniems skautams.
- 5.9. Paaiškina šūkio ir pošūkio religinę prasmę. Supažindina egzaminuotoją su savo išpažįstama religija: papasakoja apie šventuosius, pagrindines šventes ir apeigas, elgesio taisykles maldos namuose.
- 5.10. Žino Lietuvos skautų sąjungos valdymo organus (Suvažiavimas, Vyr. skautininkas, Taryba, Kontrolės komisija, Garbės teismas). Žino LSS Tarybos pirmininko ir vyriausiojo skautininko pavardes.
- 5.11. Žino šiuo metu Lietuvoje veikiančių skautiškųjų organizacijų pavadinimus.
- 5.12. Žino Lietuvos Respublikos pagrindinius valdymo principus ir struktūrą (Prezidentas, Seimas, Vyriausybė, Teismai, Ministerijos, Konstitucija, rinkimai).

- 5.13. Žino, kaip elgtis išgirdus garsinį pavojaus signalą. Žino minimalaus pasirengimo reikalavimus civilinių nelaimių atveju.
- 5.14. Paaškina, kodėl nori būti patyrusiu skautu.

VI. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

- 6.1. LSS skautų patyrimo laipsnių programa įsigalioja nuo 2024 06 26.

LSS TARYBOS PIRMININKĖ

GIRMANTĖ VAITKUTĖ